

Melding om virksomheten i Statistisk Sentralbyrå i 1966

1. Innledning

Statistisk Sentralbyrå fikk fra 1966 bevilget 13 nye organiserte stillinger og 8 helårsengasjementer ble fast organisert. Dette gjorde det mulig å få utført mer metode- og systemarbeid og nødvendig analysearbeid, men Byrået hadde i 1966 fortsatt mangel på stillinger for planleggingsarbeid.

Byrået arbeider kontinuerlig med å forenkle både manuelle og maskinelle arbeidsrutiner m.m., men den maskinpark som Byrået hadde til rådighet i 1966 gav begrensede muligheter til ytterligere automatisering av statistikkproduksjonen. I 1966 ble det fortsatt arbeidd med generelle metoder for maskinell bearbeiding av de store sentrale registrene, og det foregikk ytterligere overgang til magnetbåndbearbeiding, direkte maskinframstilling av tekstede manuskripter og bruk av magnetbånd til oppbevaring av statistiske data.

Byrået hadde også i 1966 en punchegruppe på Kongsvinger. Gruppen bestod gjennomsnittlig av 15 funksjonærer.

Arbeidet med oppbyggingen av en fast organisasjon for intervjuundersøkelser pågikk i hele 1966. Feltstaben ble engasjert og gitt nødvendig opplæring. En videre utbygging av den sentrale staben gjenstår. Intervjuorganisasjonen skal utføre oppdrag både for Byrået og for andre offentlige institusjoner.

Oppbyggingen av det sentrale personregister krevde stor innsats også i 1966, og arbeidet fortsetter. For det sentrale bedrifts- og foretaksregister ble gjennomført et nytt system for ajourhold.

I 1966 deltok 68 funksjonærer på Byråets introduksjonskurs for nye assistenter (Kurs I) og 29 funksjonærer på de obligatoriske opplæringskurs etter 1 års tjenestetid (Kurs II). Videre tok 8 funksjonærer eksamen våren 1966 ved det frivillige utdanningskurs for fullmektiger og assistenter (Kurs III) og 9 funksjonærer begynte på kurset som startet høsten samme år. I alt 21 funksjonærer deltok på forskjellige kurs i programmering for og bruk av EDB-maskiner.

Fra og med 1. januar 1966 ble det foretatt en viktig endring i den administrative oppbygging av Byrået. Formålet var å oppnå en mest mulig

rasjonell og effektiv statistikkproduksjon og sette Byrået i stand til å løse sine forskningsoppgaver på en bedre måte. I stedet for de tre tidligere avdelinger for henholdsvis personstatistikk, økonomisk statistikk og sentral databearbeiding ble det opprettet to avdelinger; en Fagavdeling og en Produksjonsavdeling. Etter dette har Byrået tre sidestilte avdelinger; en avdeling for produktorienterte arbeidsoppgaver (Fagavdelingen), en avdeling for produksjonsorienterte arbeidsoppgaver (Produksjonsavdelingen) og en analyseavdeling (Forskningsavdelingen). Fagavdelingen består av de ymse fagkontorer og tellingskontorer. Produksjonsavdelingen består av kontorer som etter hvert har overtatt fra fagkontorene funksjoner som utviklingen har gjort det formålstjenlig å spesialisere. Det gjelder registerarbeid, innsamling av opplysninger gjennom intervjuing, dataoverføring til hullkort og magnetbånd, system- og programmeringsarbeid for EDB-maskiner, maskinell bearbeiding av data og mangfoldiggjøring av det ferdige statistikkprodukt. - Videre ble det opprettet en gruppe for sentral planlegging. Denne gruppen og Administrasjonskontoret ble lagt direkte under direktøren.

Med virkning fra 1. august 1966 ble det under Produksjonsavdelingen opprettet et eget Registerkontor. Kontoret omfatter nå bedrifts- og foretaksregisteret og personregisteret. Andre sentrale registre som blir etablert, skal også sortere under dette kontor.

Vedlagt følger et kart som viser Byråets organisasjonsform pr. 1. august 1966.

I serien Norges offisielle statistikk sendte Byrået i 1966 ut 57 publikasjoner med i alt 4 402 trykksider. Av disse publikasjonene var 19 i boktrykk og 38 trykt i offset. Andre statsinstitusjoner sendte ut 4 publikasjoner i 1966 i denne serien. I serien Samfunnsøkonomiske studier ble det sendt ut 4 publikasjoner med i alt 534 trykksider og i serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå 4 publikasjoner med i alt 103 trykksider. Byrået gjorde ferdig i manuskript 60 publikasjoner.

I hver av seriene Statistisk månedshefte og Månedssstatistikk over utenrikshandelen ble det som tidligere sendt ut 12 hefter, i alt 1 593 trykksider. Det ble sendt ut 360 meldinger i serien Statistisk ukehefte og 279 pressemeldinger i serien Aktuell statistikk.

Byråets bibliotek ble i 1966 besøkt av 3 160 personer. Det ble utført 5 375 referanser og ekspedisjoner og 7 773 utlån.

2. Befolknings- og helsestatistikk

Det ble utarbeidd et nytt opplegg til detaljert fødselsstatistikk som blir satt i verk fra 1967. Som grunnlag for nye befolkningsprognoser

ble det utført et omfattende metodearbeid.

En fiskertelling ved årsskiftet 1966-67 ble planlagt. Forberedende arbeid ble utført i samband med overføring av sysselsettingsstatistikken fra Arbeidsdirektoratet til Byrået 1. januar 1967.

3. Sosial-, retts- og undervisningsstatistikk

En ny statistikk over sosialhjelp er satt i gang fra og med 1966. Statistikken bygger på individualoppgaver for alle som mottar hjelp etter loven om sosial omsorg. Det ble videre utført en spesialundersøkelse over hjemmehjelp for eldre.

Fangestatistikken er fra og med 1966 utvidet til også å omfatte bøtesonere og varetektsfengslede.

Når det gjelder undervisningsstatistikken, hvor utbyggingsbehovet er særlig stort, har det blitt utført et omfattende planleggingsarbeid. Det ble blant annet lagt ned mye arbeid i å gjøre studentregistreringen så fullstendig som mulig, og utarbeidd planer for årlige artiumsmatrikler og artiumsstatistikk. Statistikken over folkehøgskolene ble i 1966 utarbeidd på grunnlag av individualoppgaver fra elevene, og for første gang ble det hentet inn opplysninger om elevenes planer for videre skolegang etter avsluttet folkehøgskole.

4. Næringsstatistikk

Planleggingen av skogbrukstelingen 1967 og jordbrukstelingen 1969 fortsatte. Planleggingsarbeid vedrørende løpende landbruksstatistikk omfattet blant annet avlingsstatistikk, meieristatistikk og statistikk over driftsutgifter i skogbruket. I samband med omleggingen av avlingsstatistikken ble det høsten 1966 holdt en prøveundersøkelse som omfattet hele Vestfold fylke og ca. 60 kommuner i landet ellers. Det ble gjennomført en omlegging av meieristatistikken, som blant annet innebærer at meieriorganisasjonene overtar utarbeidningen av månedsstatistikken fra og med januar 1967.

Sommeren 1966 ble det foretatt en spesialundersøkelse for å få oversikt over skadene på frukthagene etter den harde vinteren 1965-66. I sammenheng med den årlige representative jordbrukstelling ble det i 1966 foretatt en spesialundersøkelse over arbeidskraften i jordbruket.

Forberedende arbeid ble utført i samband med overføring til Byrået av skogkulturstatistikk fra Skogdirektoratet og veterinærstatistikk fra Veterinærdirektoratet.

Bearbeidingen av materialet fra bedriftstellingen 1963 ble fullført for bergverksdrift og industri, og i det vesentlige også for varehandel.

Det ble utarbeidd opplegg til en ny produksjonsstatistikk for bygge- og anleggsvirksomhet, som vil bli innhentet første gang for året 1966. Det ble også satt i gang arbeid med en omlegging av den årlige varehandelsstatistikk. For den årlige industristatistikk ble det gjennomført en omlegging av bearbeiding og presentasjonsform som har resultert i en betydelig framskynding av statistikken. På alle disse områdene tas det sikte på å komme fram til et system for utarbeiding av årsstatistikken som er basert på en kombinasjon av direkte oppgaveinnhenting og utnyttning av opplysninger fra foretaks- og bedriftsregisteret.

Forberedende arbeid ble utført i samband med overføring av byggearealstatistikken fra Kommunal- og arbeidsdepartementet til Byrået 1. januar 1967.

Bearbeidingen av materialet fra to spesialundersøkelser over gods-transport på kysten (rutebart og løsfart) ble på det nærmeste fullført. Utarbeidingen av luftfartsstatistikken ble overtatt fra Luftfartsdirektoratet.

I statistikken over utenrikshandelen ble det gjennomført en ny gruppering av innførte og utførte varemengder etter transportmåte.

5. Annen økonomisk statistikk

Arbeidet med utbygging av en regnskapsstatistikk pågikk gjennom hele året. Den nye statistikken vil bli satt i gang etappevis i de nærmeste årene framover, og den første undersøkelsen vil gjelde året 1967 og omfatte statsforetak og store private aksjeselskaper.

Det ble arbeidd med planer for utbygging av bankstatistikken og skattestatistikken, og en ny statistikk for private finansieringsselskaper ble satt i gang. En spesialundersøkelse over styresammensetning og aksjespredning i aksjeselskaper ble gjort ferdig.

Det ble utarbeidd et nytt opplegg til lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri, som omfatter fullstendige lønnstillinger med noen års mellomrom, årlige nivåundersøkelser på utvalgsbasis, og en kvartalsvis lønnsindeks. Dette systemet, som blir satt i verk fra og med 1967, gjør det blant annet mulig å legge fram kvartalstall for lønnsutviklingen betydelig tidligere enn før. I 1966 ble det ellers hentet inn lønnsstatistikk for varehandel, utenriks sjøfart, innenriks rutebart og offentlig anleggsvirksomhet.

Planleggingen av forbruksundersøkelsen 1967 ble fullført. Det ble satt i gang arbeid med omlegging av konsumprisindeksen.

6. Nasjonalregnskap, forsknings- og analyseoppgaver

I tillegg til det løpende arbeid med utarbeiding av kvartalstall og foreløpige årsregnskap ble endelig nasjonalregnskap for årene 1963 og 1964 avsluttet i 1966. Rutinene ved utarbeidingen av det løpende kvartalsregnskap ble lagt om og nye arbeidsbesparende programmer for maskinbearbeiding ble tatt i bruk. I utenriksregnskapet ble kapitalregnskapet lagt om for å få bedre samsvar med kredittmarkedstatistikken.

Innenfor skatteforskningen har servicearbeidet i forbindelse med offentlige komiteer krevd større innsats enn tidligere. Det har ellers vært arbeid med å forbedre metodene og å få gjennomført mer arbeidsbesparende rutiner i forbindelse med skatteprognosearbeidet. En publikasjon om progressiviteten i det norske skattesystemet ble sendt ut. Det har ellers vært arbeid på to publikasjoner om Det norske skattesystem 1967 og Skattlegging av norske investeringer i utlandet.

På området annen økonomisk forskning og analyse har også servicearbeidet krevd større innsats enn i tidligere år. Dette henger blant annet sammen med at det har blitt mulig å nytte numeriske modeller i større utstrekning enn før til beregninger for nasjonalbudsjettet. Det ble sendt ut en publikasjon om langtidslinjer i norsk økonomi for perioden 1865-1960, og en publikasjon om dødeligheten blant spedbarn i perioden 1901-1963. Ellers har det vært arbeid på flere andre forskningsprosjekter, blant annet analyse av veksten i norsk økonomi og en undersøkelse om stabiliteten av økonomiske sammenhenger.

Det ble også i 1966 lagt ned et stort arbeid på å utvikle numeriske modeller for norsk økonomi. Den numeriske modell MODIS II har gjennomgått en vesentlig ombygging. Ombyggingen har gitt som resultat en økonomisk modell som er mer pålitelig, som har større fleksibilitet i bruk og som krever kortere maskinell kjøretid.

På feltet konjunkturanalyse ble det i 1966, foruten det årlige Økonomisk utsyn, publisert tre konjunkturoversikter.